

«БЕКІТЕМІН»

«Айналайын» бөбекжай - бақшасының

меңгерушісі: С.Ж.Жанғали

« 19 » « 08 » 2025 жыл

2025 - 2026 оқу жылына арналған «Ботақаным» түзету тобына
педагог - дефектологтың перспективалық жоспары

Педагог-дефектолог: А.Хасенқызы

Инклюзивті түзету тобының перспективалық жоспарына түсінік хат

Өзектілігі: Бұл жоспар жалпы дамытушы ортада ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды (ЕБҚ) әлеуметтендіру мен оқытуды мақсат етеді. Ортаңғы топтағы (4-5 жас) балалардың жас ерекшелігі мен психофизиологиялық мүмкіндіктері ескерілген.

Мақсаты: Баланың танымдық, сөйлеу, сенсорлық және әлеуметтік дағдыларын кешенді түрде дамыту, кемшіліктерді түзету және ортаға бейімдеу.

Құрылымы мен міндеттері:

➤ Танымдық және зияткерлік дағдылар (Математика/Логика):

Міндеті: Заттардың саны, көлемі мен пішіні туралы алғашқы ұғымдарды қалыптастыру.

Не үшін керек: Логикалық ойлауды ояту және заттарды жүйелеуді үйрету үшін.

➤ Қоршаған орта және сөйлеуді дамыту:

Міндеті: Баланың сөздік қорын байыту, байланыстырып сөйлеуін жетілдіру.

Не үшін керек: Қоршаған ортамен коммуникация орнату және әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру үшін.

➤ Сенсорика және түзету жұмысы:

Міндеті: Ұсақ моториканы, көру/есту зейінін артикуляцияны және сезім мүшелерін (ұстау, есту, көру) жетілдіру үшін керек дамыту.

Не үшін керек: Сөйлеу орталықтарын ынталандыру және психоэмоционалдық жағдайды тұрақтандыру үшін.

Ерекшелігі:

Жоспардағы тапсырмалар дифференциалды (саралап оқыту) тәсіліне негізделген. ЕБҚ балалар үшін тапсырмалар жеңілдетілген, визуалды қолдаумен (карточкалар, схемалар) және жеке көмекпен орындалады. Әр ай сайынғы «Ойын» бөлімі баланың қызығушылығын арттырып, шаршатпай білім беруді көздейді.

Күтілетін нәтиже:

Оқу жылының соңында бала түсінігі қалыптастып, танымдық қабілетін дамытып, ересектердің нұсқауларын орындауға дағдыланады, баланың белсенді сөйлеу тілін дамыту.

Айлық тақырыптық жоспар

Ай	Тақырыптық	Танымдық және зияткерлік дағдылар (Математика/Логика)	Қоршаған орта және сөйлеуді дамыту	Сенсорика және түзету жұмысы (Ойындар мен жаттығулар)
Қыркүйек	Диагностика Дене мүшелері	1. «Көп және жалғыз»: Балаға алдына бірнеше текше және бір қуыршақ қойып, қайсысы «көп», қайсысы «жалғыз» екенін көрсетуді сұрау. 2. «Пішіндерді тап»: Түрлі геометриялық пішіндердің ішінен шеңбер мен шаршыны тауып, атауын сұрау. Дене мүшелері 1. Ойын: «Жұбын тап». Суреттегі екі қолды, екі аяқты, екі көзді сәйкестендіру. 2. Тапсырма: «Қанша саусақ?». 1-ден 5-ке дейін саусақтарды санау. 3. Логика: «Не жетіспейді?». Адамның суретінен жетіспейтін мүшені (мұрын, ауыз) табу.	1. «Бұл кім?» (Фотомен жұмыс): Суреттен өзін, ата-анасын және көрсетіп, есімдерін атау. 2. «Сурет бойынша әңгіме»: Балаға суретін көрсетіп, «Мынау ?» деп сұрау. 1. Ойын: «Көрсетші, қайда?». Маман айтқан дене мүшесін өзінен немесе қуыршақтан көрсету. 2. Сөйлеу: «Не істейміз?». «Қолмен не істейміз? – Ұстаймыз. Көзбен не істейміз? – Көреміз».	1. «Түстер әлемі»: 4 негізгі түсті (қызыл, сары, көк, жасыл) атау немесе сұралған түсті көрсету. 2. «Сиқырлы қапшық»: Көзі жұмулы күйде қаптың ішіндегі таныс затты (алма, доп, қасық) ұстап сезу арқылы табу. 1. Жаттығу: «Көңілді бет». Айна алдында ерінді жыбырлату, тілді шығару (артикуляция). 2. Ойын: «Сипап сез». Көзді жұмып, өз бетін немесе қолын жұмсақ/қатты заттармен сипап сезу. 3. Моторика: «Алақан ізі». Саусақ бояуымен алақанның ізін қағазға түсіру.

Қазан	“Үй және жабайы жануарлар” “Отбасы”	1. Ойын: «Кім қайда тұрады?». Жануарларды үй және орман суреттеріне бөліп қою. 2. Тапсырма: «Санап көр». 3 қонжық пен 2 мысықты санау. 3. Логика: «Төлдерін тап». Сиырға – бұзауды, қасқырға – бөлтірікті сәйкестендіру.	1. Ойын: «Кім қалай дыбыстайды?». Жануарлардың дыбысын (мияу, мө-ө, аф) қайталау. 2. Сөйлеу: «Сипаттап бер». «Қонжық қандай? – Қоңыр, жұмсақ, үлкен». 3. Тапсырма: «Пайдасы мен зияны». Үй жануарларының адамға беретін пайдасы туралы айту.	1. Жаттығу: «Кімнің құлағы/құйрығы?». Жануардың бөліктерін (құлақ, мүйіз) сипап сезу арқылы табу. 2. Ойын: «Аңдардың жүрісі». Қоянша секіру, аюша қорбандап жүру. 3. Моторика: «Жүннен жасалған жануар». Қойдың немесе мысықтың суретіне мақта жапсыру.
Қараша	“Көкөністер” “Жемістер”	1. Ойын: «Себеттерге жина». Жемістерді (алма, алмұрт) бір себетке, көкөністерді (сәбіз, қияр) екінші себетке бөлу. 2. Тапсырма: «Пішініне қара». Қызанақ – шеңберге, қияр – сопақшаға ұқсайтынын табу. 3. Логика: «Қайсысы үлкен?». Дәу асқабақ пен кішкентай қызанақты салыстыру.	1. Ойын: «Сипаттама бер». «Алма қандай? – Қызыл, тәтті, домалақ». 2. Сөйлеу: «Бақша ма, бақ па?». Көкөністердің жерде (бақшада), жемістердің ағашта (бақта) өсетінін айту. 3. Тапсырма: «Дәмінен таны». Жемістің дәмін (қышқыл, тәтті) сөзбен айтып жеткізу.	1. Жаттығу: «Сикырлы қапшық». Көкөністі қаптың сыртынан сипап сезу арқылы атын атау. 2. Ойын: «Көкөністерді кес». Ойыншық көкөністерді (жабыспалы) пышакпен бөлу. 3. Моторика: «Түрлі-түсті мөрлер». Сәбіздің немесе картоптың қиындысын бояуға батырып, қағазға сурет салу.
	“Қыс қызықтары” “Қысқы киімдер”	Ойын: «Аққаланы жина». Үш шеңберді көлемі бойынша (үлкен, орташа, кіші) орналастыру. Логика: Суреттен қысқа тән емес	Әңгіме: «Қыста немен ойнаймыз?». Шана, шаңғы, коньки туралы түсінік. Сөйлеу: «Қар қандай?» (ак,	Жаттығу: «Қар ұлпасын үрле». Мақтаны үрлеу арқылы дұрыс тыныс алуды қалыптастыру.

	“Қош келдін Жаңа жыл”	затты табу (мысалы: көбелек). Тапсырма: «Жұбын тап». Қолғаптар мен етіктерді түсі мен өрнегіне қарай жұптастыру. Математика: Оң және сол қолғапты ажырату, 2-ге дейін санау Тапсырма: «Шыршаны безендір». Ойыншықтарды пішініне (шар, жұлдыз) қарай ілу. Логика: Биік және аласа шыршаны салыстыру.	суық, жұмсақ) сұрағына жауап беру. Ойын: «Қуыршақты киіндір». Киімдерді кию ретін (іш киім, жейде, шалбар, куртка) атап көрсету. Сөйлеу: «Бұл не? – Бұл бөрік/тон». Сөйлеу: Аяз ата, Ақшақар туралы қысқа арналған әсемдікті көріп тамашалау. Әлеуметтену: «Сыйлық беру» этикасы, мерекелік көңіл-күйді сезіну.	Түзету: Мұзды ұстап, «суық-жылы» сезімін ажырату. Моторика: «Түйме қадау». Киімдегі ірі түймелерді немесе жапсырмаларды (липучка) ашып-жабу. Сенсорика: Жүннен жасалған киімнің «тікенді/жұмсақ» екенін сезу. Ойын: «Сиқырлы шамдар». Жанып-өшкен шамдардың түсін атау (көру зейіні). Түзету: Жаңа жылдық әуенге қарай соғу (ырғақты сезіну).
Қаңтар	“Көліктер” “Ойыншықтар”	Ойын: «Бағдаршам». Қызыл, сары, жасыл түсті шеңберлерді ретімен қою. Математика: Жеңіл машина мен жүк машинасын (үлкен-кіші) салыстыру. Логика: «Не артық?» (3 машина, 1 қуыршақ). Тапсырма: «Топтастыру». Жұмсақ ойыншықтарды бір себетке, резеңке ойыншықтарды екінші себетке салу. Математика: 5-ке дейін санау. Логика: «Жұбын тап» (доп-доп,	Әңгіме: Көлік түрлері (жерде, суда, әуеде). Сөйлеу: «Машина не істейді? – Жүреді. Ұшақ не істейді? – Ұшады». Қауіпсіздік: Жолдан өту ережелерін (жаяу жүргінші) түсіндіру. Әңгіме: «Менің сүйікті ойыншығым». Ойыншықтың атын атау, түсін айту. Сөйлеу: Ойыншықты ұқыпты ұстау, жинау туралы қысқа	Жаттығу: «Дыбысты тап». Көлік дыбыстарына (сигнал, мотор) еліктеу. Моторика: Машина дөңгелегін (қақпақтарды) бұрап жабу. Түзету: Құм бетіне машина ізін (жол) салу. Сенсорика: «Сиқырлы қапшық» (ұстап көру арқылы ойыншықты тану). Жаттығу: Текшелерден (лего)

		текше-текше).	диалог. Сипаттама: «Доп қандай? – Домалақ, қызыл».	мұнара тұрғызу. Түзету: Ойыншықтың фактурасын (қатты, жұмсақ, суық, жылы) сезіну.
Ақпан	“Түстер әлеміне саяхат” “Пішіндер”	Ойын: «Түсіне қарай жина». Қызыл текшелерді қызыл себетке, сарыны сары себетке салу. Математика: Бір түсті заттарды санау (3-ке дейін). Логика: «Қай түс жетіспейді?» (түстер тізбегін аяқтау). Тапсырма: «Үйшікті тап». Геометриялық пішіндерді (шеңбер, шаршы, үшбұрыш) тиісті тесіктерге салу (сортер). Математика: Пішіндердің санын атау. Логика: «Неге ұқсайды?». Үшбұрыш – шатырға, шеңбер – допқа ұқсайтынын табу.	Әңгіме: «Айналамызда қандай түстер бар?». Шөп – жасыл, аспан – көк, күн – сары. Сөйлеу: Түстерді зат есіммен байланыстыру: «Қызыл алма», «Сары көлік». Диалог: «Сенің сүйікті түсің қандай?». Әңгіме: Үй ішіндегі пішіндерді іздеу (терезе – шаршы, тарелке – шеңбер). Сөйлеу: «Бұл не? – Бұл үшбұрыш. Оның түсі қандай? – Көк». Жұмбақ: «Домалайды, бұрышы жоқ. Бұл не? (Шеңбер)».	Жаттығу: «Түрлі-түсті су». Суға бояу қосып, түстің өзгеруін бақылау. Моторика: Түсті қыстырғыштарды (прищепки) сәйкес түсті шеңберге қыстыру. Түзету: Жарық беретін шамдардың (сенсорлық бөлме) түсін атау. Сенсорика: «Пішінді сипап тап». Көзді жұмып, фигураның бұрыштарын саусақпен санау. Жаттығу: Таяқшалардан шаршы мен үшбұрыш құрастыру. Түзету: Құм бетіне саусақпен шеңбер сызу (координация).
Наурыз	“Көктем келді” “Армысын, Әз - Наурыз”	Ойын: «Ұзын және қысқа сүнгілер». Мұз сүнгілерін (сосулька) ұзындығы бойынша салыстыру. Математика: Күн шуақтарын санау	Әңгіме: Көктем белгілері (күн жылынды, құстар келді, бәйшешек шықты). Сөйлеу: «Күн қандай? –	Жаттығу: «Тамшылар». Саусақпен үстелді тықылдату (жаңбыр дыбысы). Моторика: Қағаздан

		(5-ке дейін). Логика: Көктемгі киімдер мен қысқы киімдерді ажырату. Тапсырма: «Киіз үйді безендір». Ою-өрнектерді (кошқар мүйіз) симметриялы орналастыру. Математика: 7 саны туралы түсінік (Наурыз көже). Логика: Биік және аласа алтыбақанды табу.	Жылы, жарық». Диалог: Көктемде табиғатта не өзгереді? Әңгіме: Наурыз – жыл басы. Қазақтың салт-дәстүрлері, ұлттық тағамдары (бауырсақ, көже). Сөйлеу: «Мереке құтты болсын!» деп амандасуды үйрену. Жұмбақ: Ұлттық аспаптар (домбыра) туралы.	бәйшешек гүлін жапсыру (аппликация). Түзету: Судың сылдырын тыңдау (есту зейіні). Сенсорика: «Бауырсақ пісіреміз». Ермексаздан (пластилин) бауырсақ илеу (домалату). Жаттығу: Домбыраның үнін ажырату. Түзету: Ұлттық оюларды саусақпен жүргізіп шығу (тактильді қабылдау).
Сәуір	“Гүлдер” “Құстар”	Ойын: «Гүлдің күлтелерін сана». 5-ке дейін санау. Математика: Биік (раушан) және аласа (бәйшешек) гүлдерді салыстыру. Логика: «Түсіне қарай жина» (қызыл гүлдер бір себетке, сары екінші себетке). Тапсырма: «Ұяда неше балапан?». Балапандарды санау (1-5). Математика: Үлкен (қаз) және кішкентай (торғай) құстарды салыстыру. Логика: «Қайда тығылды?» (үстінде,	Әңгіме: Гүлдің бөліктері (сабағы, жапырағы, гүлі). Сөйлеу: «Гүл қандай? – Әдемі, хош иісті, түрлі-түсті». Тапсырма: Бөлме гүлдері мен дала гүлдерін ажырату. Әңгіме: Жыл құстары (қарлығаш, тырна) және қыстайтын құстар. Сөйлеу: Құстардың дыбысына еліктеу (шиқ-шиқ, кар-кар). Диалог: «Құстар немен қоректенеді? (Дәнмен)».	Жаттығу: «Гүлдің иісі». Тыныс алу жаттығуы (мұрынмен дем алып, ауызбен шығару). Моторика: Қағаздан немесе ермексаздан гүл жасау. Түзету: Гүл күлтелерін (жұмсақ/тегіс) сипап сезу. Сенсорика: «Қанаттар мен қауырсындар». Құс қауырсынын ұстап көру (жеңіл, үлпілдек). Жаттығу: «Құстар ұшады». Қолмен қанат қағу

		астында, артында)		кимылдарын кайталау. Түзету: Құстардың сайрағанын аудиодан тыңдап, тану.
Мамыр	“Жиһаздар” “Мамандықтар”	Ойын: «Қайда қоямыз?». Жиһазды бөлмеге сәйкес топтастыру (төсек — жатын бөлмеге, үстел — ас үйге). Математика: Үстелдің аяғын санау (1-4). Логика: «Биік шкаф пен аласа орындық» салыстыру. Тапсырма: «Кімге не керек?». Дәрігерге — дәрі, аспазға — ожау, мұғалімге — кітапты сәйкестендіру. Математика: Дәрігердің құралдарын санау (3-ке дейін). Логика: «Төртіншісі артық» (3 құрал, 1 ойыншық).	Әңгіме: Үйдегі жиһаздардың аты мен қызметі (үстелде тамақ ішеміз, төсекте ұйықтаймыз). Сөйлеу: «Шкаф неден жасалған? – Ағаштан». Диалог: «Сенің төсегің қандай? – Жұмсақ, әдемі». Әңгіме: «Өскенде кім боласың?». Ата-анасының мамандығы туралы қысқа әңгіме. Сөйлеу: «Дәрігер не істейді? – Емдейді. Құрылысшы не істейді? – Үй салады». Рөлдік ойын: «Дүкенші мен сатып алушы».	Жаттығу: «Құрастыру». Текшелерден үстел мен орындық жасау. Моторика: Жиһаздың бетін шүберекпен сұрту (имитация). Түзету: Жиһаздың бетін ұстап көру (тегіс, қатты, жұмсақ). Сенсорика: «Иісінен таны». Аспаздың (тамақ), дәрігердің (дәрі) иісін ажырату. Жаттығу: Құрылысшы болып қабырға қалау (легомен). Түзету: Дәрігердің фонендоскопын, халатын ұстап көру (фактура).